

«добровільне об'єднання молодих громадян, що утворюється для реалізації і захисту своїх різнобічних, зокрема, специфічних (як для особливої категорії населення) колективних інтересів з метою об'єднання зусиль молоді для участі в соціально-економічних, громадсько-політичних, державотворчих процесах». Як засвідчує практика, молодь об'єднується в громадські організації та рухи, отримує значно більше можливостей для задоволення власних потреб та інтересів.

Сьогодні, на жаль, різні молодіжні об'єднання мають невеликий вплив на сферу публічної політики, незважаючи на їх досить стрімке кількісне зростання протягом останніх років. Україна поки що відстає за цим показником не лише від розвинутих країн, але навіть від тих, які зовсім недавно належали до соціалістичного табору: якщо в Україні на 10 тис. населення існує 11 зареєстрованих організацій, то в Росії - 25, в Угорщині 46, в Чехії - 55, в Хорватії - 85, в Естонії - 210. О. Корнієвський вважає, що поглибленню цього явища сприяють «не стільки об'єктивні чинники (серйозні економічні та соціальні негаразди в суспільстві тощо), скільки суб'єктивні (розколотість, незавершеність політичної самоідентифікації молодіжного руху, напруженість у міжособистісних стосунках молодіжних лідерів та їх внутрішньо-клієнтальних взаєминах з молодіжним активом організацій та об'єднань, що в свою чергу негативно впливає на інтеграційні процеси в середовищі громадсько-політично активної молоді, поглиблює загальні дезорганізаційні тенденції в молодіжному русі)».

Участь у роботі молодіжних організацій у підлітковому віці та юності має важливий вплив з двох основних причин. По-перше, практична діяльність дозволяє ознайомлювати молодь з соціальними ролями та процесами (іншими словами, організаційною діяльністю), які є необхідними у дорослому житті для виконання громадянських обов'язків. По-друге, на особистішому рівні ця участь сприяє формуванню громадянськості як складової особистішої ідентичності.

Тобто, громадянська позиція молоді, що знаходить свій вияв в участі в громадських організаціях, допомагає молоді усвідомити своє місце в суспільних процесах, здійснити персональний внесок в розвиток країни, спонукає молодь брати участь в політичних процесах і цією участю реалізувати свої інтереси.

ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА: ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ГЕЛЬСІНСЬКОЇ ГРУПИ

Турова Є.О., студент ННІПН НАВС

Науковий керівник: к.і.н., доцент кафедри загальноправових дисциплін ННІПН НАВС Денисенко О.А.

Після підписання Радянським Союзом у серпні 1975 р. Заключного акту Народи у Гельсінкі у справах безпеки й співпраці в Європі, в країні активно поширюється дисидентський рух. Повіряючи в лібералізацію радянського ладу, дисиденти почали організовувати легальні групи й об'єднання, які мали наглядати за дотриманням прав

листопада 1976 року була створена Українська Гельсінська група (УГГ), відома як Українська громадська група сприяння виконанню Гельсінських угод. Вона стала найбільшою правозахисною організацією в республіці. Її очолив письменник М. Д. Руденко, а серед 37 членів були такі відомі дисиденти, як П. Григоренко, Л. Лук'яненко, І. Кандиба, Н. Світлична, В. Чорновіл, В. Стус, С. Караванський, О. Мешко, О. Бердник та ін.

Відрізняло від попередніх правозахисних організацій те, що вона була відкритою громадською організацією. В своїй діяльності вона контактувала з аналогічними об'єднаннями по всьому СРСР. Згідно з основоположною декларацією УГГ її метою було сприяти виконанню в Україні Гельсінських угод:

*збирати докази порушення тих угод та скарги постраждалих;

*доводити факти порушення прав людини та націй в Україні до відома ширших кіл української та міжнародної громадськості, до урядів держав, які підписали Заключний акт.

УГГ ставила також своїм завданням знайти громадян України з Декларацією Прав Людини ООН, домагатися від влади здійснення права на вільний обмін інформаціями та ідеями, акредитування в Україні представників закордонної преси, утворення незалежних пресових агентств, безпосереднього контакту України з іншими країнами. Для виконання цих завдань УГГ встановила зв'язок зі своїми кореспондентами та співробітниками у різних частинах України, а також з іншими гельсінськими групами (вірменською, грузинською, литовською, російською), збирала сотні документів, які свідчать про порушення органами влади людських та національних прав. У своїх деклараціях, меморандумах, зверненнях, протестах УГГ доводила їх до відома різних міжнародних кіл, а також органів влади СРСР. У своїй діяльності УГГ керувалася не політичними, а лише гуманітарно -правовими мотивами і свою головну мету вбачала в ознайомленні світового співтовариства з порушенням прав людини в Україні. Незважаючи на цілковиту законність діяльності УГГ, її підтримку західними демократіями, працювала вона в умовах постійного тиску з боку владних структур. Особливу ненависть викликали у КДБ поширювані на Заході меморандуми про незаконні арешти, списки політичних в'язнів, їхнє становище у таборах тощо. Ні поміркованість УГГ, ні вимоги Заходу дотримуватися прав людини не перешкодили радянським органам влади застосовувати репресії проти активістів правозахисного руху. До 1980 р. три чверті членів Української Гельсінської групи були ув'язнені. Протягом 1977-1985 рр. 23 були засуджені за політичними й кримінальними статтями та відправлені в табори й на заслання, 6 позбавлені радянського громадянства. Три члени групи - В. Стус, О. Тихий та Ю. Литвин загинули в таборах

Знищення легальної громадянської організації, діяльність якої відповідала нормам радянського та міжнародного права було злочином тоталітарної системи.

Діяльність Української Гельсінської групи сприяла виникненню в Україні Народного Руху, була каталізатором боротьби за